

ТАҚРИЗ

ба автореферати Шоев Неъматҷон Султонович дар мавзӯи: «Масъалаи маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон» ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сотсиологӣ аз рӯи ихтисоси 22.00.14 – сохтори иҷтимоӣ, ниҳодҳо ва равандҳои иҷтимоӣ

Дар ҳама даври замон ва низомҳои иҷтимоии ҷомеа масъалаи маргиналият соддаю мураккаб ва дар ҳамагуна маданиятҳо вучуд доштанд. Ҳар як шахс дар ҷомеа имрӯз нақшу вазифаҳои зиёдеро иҷро мекунад ва вобаста ба ҳолатҳои гуногуни ҳаёту фаъолият дар ин ӯ он самт бо сабабҳои гуногун ба зухуроти маргиналият дучор мегардад. Унсӯри таркибӣ ва доимии ҷомеа маргиналият ба ҳисоб меравад. Дигаргуниҳои иҷтимоӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии, ки дар давраи гузариши ҷомеа ба вучуд меояд ногузир ба маргиналишавии аҳоли табдил меёбад. Дар раванди дигаргуниҳои куллии ҷомеа аксарияти аҳоли ба ҳодисаю воқеаҳои иҷтимоӣ дар ҷомеа рӯ ба рӯ шуда, ба шароитҳои нави иҷтимоию иқтисодии ҷомеа мутобиқ шуда наметавонанд, ки дар натиҷа ба ҳодисаҳои маргинали табдил меёбанд.

Ба андешаи баъзе одамон масъалаи маргиналият ҳамчун зухуроти манфӣ дар ҷомеа арзёбӣ карда мешавад, ки ин аз дараҷаи пасти донишу маърифати онҳо вобаста мебошад. Агар аз як тараф, дар раванди маргиналият фардҳои иҷтимоӣ мақом ва сатҳи зиндагиашонро аз даст медиҳанд, ки ин аз кӯшишу ҳаракати онҳо вобастагӣ дорад. Ҳамзамон аз тарафи дигар бошад маргиналият бо сабаби нерӯи созанда, эҷодкорона ва захираи ташаккулёбии муносибатҳои нави иҷтимоӣ доштани амали рӯзмараи ҷомеаро таъмин менамояд. Маргиналиятро вобаста ба тағйироту инкишофи ҷомеа сарчашмаи воқеияти иҷтимоӣ, шакли ғайримаъмулии эҷодкорӣ ва навоарӣ номидан мумкин аст.

Муаллифи рисола Шоев Неъматҷон, зарурияти омӯзиши масъалаи маргиналиятро ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ дарк намуда дар таҳқиқоти худ онҳоро мавриди омӯзиш қарор додаст.

Автореферат ва диссертатсияи Шоев Неъматҷон аз муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, ду боб ва шаш зербоб иборат буда, хулоса тавсияҳо барои истифодаи амалии натиҷаҳо ва феҳристи интишороти муаллиф таркиб ёфтааст. Муаллиф дар муқаддима мубрамияти мавзӯи таҳқиқот ва дараҷаи омӯзиши мавзӯи таҳқиқотиро асоснок намудааст. Дар тавсифи умумии таҳқиқот дар хусуси объекти таҳқиқот, мавзӯи таҳқиқот, мақсади таҳқиқот, ҳолатҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва ғайра ифода ёфтаанд. Дар боби аввали диссертатсия, муаллиф масъалаҳои назариявӣю методологии масъалаи маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоиро таҳқиқ намуда ақидаҳои хешро дар таърих ба муҳаққиқони барҷастаи Аврупо, рус ва тоҷик баён сохтааст. Инчунин дар ин қисмати диссертатсия, муаллиф доир ба таърихи пайдоиши мафҳуми маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ ва ташаккули назарияҳо оид ба масъалаи маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ андешаронӣ кардааст. Дар хусуси унсурҳои таркибӣ ва навъҳои маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ низ ба таври муфассал маълумот дода шудааст.

Дар боби дуюми диссертатсияи худ Шоев Неъматҷон хусусиятҳои асосии ташаккул ва инкишофи маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ ва баррасӣ қарор додаст. Муаллиф доир ба сабабҳо ва омилҳои асосии тағйирёбии маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андешаронӣ намуда, тамоюлҳои асосӣ ва рушди маргиналият ҳамчун зухуроти иҷтимоӣ, ки дар даврони соҳибистиклолӣ ба вучуд омадааст, мавриди таҳқиқ қарор додаст. Дар хулоса натиҷаҳои ба даст овардашуда ва тавсияҳои муаллиф барои истифодаи амали натиҷаҳои таҳқиқот баён гардидаанд. Хулоса ва тавсияҳои муаллиф барои муайян кардани самтҳои асосии рушди маргиналият ҳамчун

зухуроти иҷтимоӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳ ва воситаҳои тақмили онҳо мусоидат менамоянд. Натиҷа ва нуқтаҳои навини илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд. Автореферат ва корҳои илмие, ки доир ба мавзӯи таҳқиқотӣ чоп гардидаанд мазмуни асосии рисолаи диссертатсиониро ба таври васеъ инъикос менамоянд. Дар автореферат баъзе хатогиҳои имлоӣ ва грамматикӣ ба назар мерасанд, вале онҳо ба арзиши илмии таҳқиқоти мазкур таъсири манфӣ намерасонанд.

Хулоса автореферат ва диссертатсияи Шоев Неъматҷон Султонович ба талабот ҷавобгӯӣ буда, муаллифи он сазовори соҳиб гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои сотсиологӣ аз рӯи ихтисоси 22.00.14 – сохтори иҷтимоӣ, ниҳодҳо ва равандҳои иҷтимоӣ мебошад.

Муқарриз: номзади илмҳои фалсафа, дотсент мудири кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур Раҳматов У.Н.

Имзои Раҳматов У.Н- ро тасдиқ менамоям

Сардори шӯъбаи таъминоти ҳуқуқӣ ва кадрҳои Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш.Шоҳтемур Раджабова Н.Д.

